paa en Forandring i Valgmenighedsloven i de to her omtvistede Retninger, men der var en afgjort og overveiende Majoritet i Kommissionen, som stemte imod disse Forslag. Der var i Virkeligheden kun fem af Kommissionens Medlemmer, som erklærede, at de for deres Vedkommende ikke havde nogen Betænkelighed ved at gaa ind paa disse Forslag, men det maa dog bemærkes, at disse fem Medlemmer desuagtet sluttede sig til Kirkekommissionens Indstilling om at gaa den Vei, som Regjeringen netop nu er gaaet, nemlig at indskrænke sig til at ophæve den begrændsende Tidsbestemmelse, og det kan derfor kun med denne Reservation siges, at der i Kirkekommissionen var Meningsforskjel tilstede med Hensyn til dette Punkt. Der er heller ikke fra andre Sider kommet nogen Opfordring til at foretage Forandringer i Loven af 1868. Der har ikke foreligget nogen af de Henvendelser til Kirkeministeren, som jo saa let kunne komme frem, og som virkelig ofte komme frem i forskjellige Retninger, i Form af Andragender, Deputationer og saa fremdeles. Saadanne Henvendelser kunde dog meget naturligen fremkomme ved Spørgsmaalet om Dannelsen af enkelte Valgmenigheder, der virkelig ere blevne dannede, idet de her kunde gaa ud paa, at man følte det som et afgjørende Tryk for at naae sin Hensigt, at der skulde tilveiebringes et Bedehus, og derfor meget maatte ønske at faae dette Tryk lettet, fordi man da vilde kunne naae det tilsigtede Maal. Saadanne Henvendelser foreligge imidlertid, som sagt, aldeles ikke. Det er i Virkeligheden først ved Forhandlingerne her paa Rigsdagen, at Stemmer have hævet sig baade i dette og i det andet Thing for Forandringer af Valgmenighedsloven; men jeg maa dog sige, at der egentlig ikke heller under de Forhandlinger, som her have fundet Sted, har kunnet paavises nogen bestemt Trang til at faae Forandring i den givne Lov. Man har indskrænket sig til at udtale, at der vistnok rundt omkring maatte findes Nogle, som kunde trænge til at faae en Lettelse med Hensyn til dette Forhold, at Lettelsen dog maaske paa flere Steder vilde kunne give Anledning til Dannelsen af en Valgmenighed, hvor man nu ikke kunde danne en saadan, og man har i det Væsentlige holdt sig til den almindelige Sætning, at man burde give saamegen Frihed som muligt i kirkelig Henseende, fuldt saa megen som i andre Henseender. Nu skal jeg tilvisse ikke være nogen Modstander af Frihed i det kirkelige Livs Bevægelser, og jeg tror, at den lange Tid, hvori jeg har havt den Ære at staa i Spidsen for Kirkeministeriet, hærer fuldt saa sikkre Vidnesbyrd i denne Henseende som dem, der komme frem blot ved en Udtalelse af sin Følelse for Friheden, men paa den anden Side maa jeg ligesaa bestemt tilføie, at jeg ikke har Noget tilovers for en Udvidelse i Retning af Frihed, naar der ikke kan paavises noget væsentligt Gode, som derved kan opnaas, eller en virkelig tilstedeværende Trang, som derved kan fyldestgjøres. Jeg tror, at man ved en saadan Udvidelse af Friheden meget ofte skader det Liv, man vil fremme, og det baade i kirkelig og borgerlig Henseende, og jeg tror, at dette netop i høi Grad gjælder om det, hvorom der her er Spørgsmaal. Dertil kommer, at naar man først kommer ind paa den mere abstrakte Friheds Udvikling, saa træder strax tillige det Spørgsmaal frem, hvor skal Grændsen være, og man kommer da til at se, at naar man tror at være kommen til en Grændse, som skulde være passende, viser det sig, at det paa ingen Maade er den, man kan blive staaende ved, men at der tvertimod ligger en bagved og saaledes fremdeles. Dette er et Fænomen, som selvfølgelig ikke noget af det høie Things Medlemmer er ubekjendt med, et Fænomen, der heller ikke kan siges at være usædvanligt ved den Art Sager, hvorom der nu er Spørgsmaal; thi naar, for kun at blive ved det Forslag, jeg nærmest har for Øie, som er stillet under Nr. 2, man vilde mene at have fyldestgjort denne Trang til Frihed ved Optagelsen af dette Forslag — med eller uden det Underændringsforslag, som er tilføiet — vilde man snart se, at man var meget langt derfra, idet det netop fra flere Sider under denne Forhandling og ogsaa andetsteds er kommet frem, at der skulde være noget ganske Andet tilbage, og det ikke blot Noget, der skulde være mindre væsentligt, eller som man kunde opsætte til senere. Jeg skal gjøre opmærksom paa, at det ærede Medlem af Folkethinget, der fremtraadte som Ordfører for disse Forslag og maatte siges med størst Styrke at forsvare dem, udtrykkelig udtalte, at dette Forslag var Noget, man mindre lagde Vægt paa, det var egentlig det andet, som de 8 ærede Medlemmer ikke have optaget, der var det væsentlige. Jeg skal maaske komme tilbage til dette Punkt senere under Forhandlingerne om Loven, men her skal jeg kun tilføie, at det vistnok forholder sig saaledes, som den ærede Ordfører udtrykkelig udtalte, at man ved at gaa ind paa et Forslag som det foreliggende neppe opnaaede noget stort Gode, idet han bemærkede, — hvad der utvivlsomt er fuldkommen rigtigt — at det netop ligger i den Trang og Tilbøielighed, der fremkalder Valgmenigheder, at de